Mrzczyński Ioan: Epithalamium in nuptias Ill. Thomae de Zamoscio etc. a. 1620.

EPITHALAMIVM, IN NVPTIAS,

ILLVSTRIVM

THOMÆ DE ZAMOSCIO

Palatini Kiouień, Knyſzyneń, &c. Præfecti.

ET

CATHARINÆ

Ducisſæ ab Oſtrog ALEXANDRI Ducis Oſtrogiæ olim Palat. Wołyniæ, &c. Filiæ.

Authore

IOANNE MRVCZYNSKI

ZAMOSCI

In Typogr. Acad. Zamoſc. Anno D. 1620.

EPITHALAMIVM.

VNde noua Aonijs ſonuerunt Orgia lucis?
Cui reſides Erato numeros, deſuetáq; dudum
Plectra paras? viden' vt liquidas ſe præpes in au-
Altior exultans pernici Pegaſus ala (-ras
Tollat, & ingenti præuertat nubila curſu?
Ecce comam Pæan hederis & virgine lauro
Nexus Hyanteas vocat ad ſolennia Diuas,
Stant hilares circum digitis, & voce ſonantes
Dulce Deæ, lætúmq; melos, & carmina miſcent:
Quas inter cinctus redolenti tempora myrto
Plaudit Hymen nitido prætendens gaudia vultu,
Et tremulo greſſu thyaſos orditur ouantes.
It comes Idalio veniens è colle Dione,
Vecta iugo volucrum, teneri moderantur amores
Aurea lora Deæ, tenſóq; volatilis arcu
Exultat, blandóſq; puer face ventilat ignes.
At Charitum cætus, pulchróq; Thalaſsius ore,
Flexanimum ducunt feſtos Hymenæon ad ignes
Hymen, ô Hymenæe, Hymen, Hymenæe ſonantes.
Noſco diem, cauſámq; chori, te clare Zamoſci,

Te canit iste chorus, tibi dant noua iubila montes
Pegasei, tibi rite fauet Charis, atq; Dione,
Et Musæ, & Pallas posita seu mitior hasta
Respirat, seu fulmineo quatit ægida vultu
Serta tibi nectit nullis abolenda diebus:
En tibi grata ferunt alacres modulamina Musæ
Pacis, & armorum dignas testantia laudes,
Et celebrant læto felices omine tædas,
Phœbea resonante chely Pæana canorum.
Ipse tibi vberiùs Permessi voluitur amnis,
Vberiúsq; suas arbor Daphneia frondes
Explicat, & viridem prætendit vatibus vmbram.
I faustis precor ominibus, quò numina ducunt,
Aspirétq; tibi cursus fortuna secundos.
Clangite ductilibus lituis, sonet ænea longè
Buccina, non tali fremitu quo Martia vellunt
Signa tubæ, sed festiuo modulamine raucum
Temperet horrorem, strepitúmq; perosa minacem
Leniùs inflexo resonet noua gaudia flatu
Clangorem alternans, placidóq; retinniat ære
Lætitiæ dulces acuens in pectore motus.
Tundite tympana clarisono strepitantia pulsu,
Tundite lætifico pulsu, non aspera quali

Arma

Arma cient tonitru, cùm sæui in puluere campi
Sanguinea Bellona manu ferit horrida latè
Vulnera fatali telorum in nube coruscans;
Sed quali Venus alma sono, dulcisq; Cupido,
Et choreæ gaudent, & læti gaudia plausus;
Lætitiæq; dator Bromius, lusúsq;, ióciq;,
Et festiuus Hymen & læto Gratia vultu.
Vos quoq; Phœbei quibus est facundia plectri,
Quos chelys, & cytharæ modulantia fila canoræ,
Organa quos, cantúsq; iuuãt, quibus arte benigna
Seu fidibus resonare dedit, seu voce Thalia
Huc omnes conferte sonos, date carmina festis
Digna thoris, celebrate diem concentibus istum,
Argutúmq; melos hilari depromite cantu,
Omnia lætitia resonent, plausuq; frequenti
Hymen o Hymenæe Hymen Hymenæe sonate.
Scande citus fidum alipedem, quo Martia nuper
Bella capessentem te ripa binominis Istri
Vidit, & infestæ Nomadum videre phalanges
Exhortantem acies, cuneósq; in bella mouentem,
Et circumfusi versantem in turbine Martis,
In medio Getici fremitus, diráq; procella,
Alipedem cui gemmarum stellata corymbis

Frons

Frons micat, & conchæ Cythereidos igne superbū
Fert caput, auratóq; micant holoserica limbo.
Qui quasi delicias animo præsagus heriles
Concipiens, mira quadam dulcedine tactus
Gestit, & aërias feriens hinnitibus auras
Plaudentes per colla comas quatit, aëra captat,
Sternutat crebrùm, caput huc obiectat & illuc
Fræna ferox mandens, & mollia crura superbis
Greßibus attollens terram pede pulsat aheno,
Aure micans, latéq; hilari per singula visu
Dum charum vestigat herum, vix dura ferocem
Fræna domant, vix assuetis retinetur habenis
Exultans animis, pulchróq; horrore decorus.
Qualis Amyclæa quondam frænatus habena
Cyllarus, aurataq; iuba ceruicis Arion
Notus, & Hæmoniæ sonipes Chirone magistro
Per iuga magnanimi qui fræna momordit alumni.
Ecce tibi liquido fugientibus æthere nimbis
Purius emicuit pulsa caligine cælum,
Aura silet, venti ponunt, placidißima cæli
Temperies, vernúsq; tepor mitem aëra mulcet,
Arridéntq; tuis clementia sydera votis.
En flos Sarmatiæ clarißima lumina Regni

Cir-

Circumstant proceres, lætisq; fauoribus adsunt
Gratantúrq; tibi, multo & comitantur honore
Ad tua felici gradientem sydere vota,
Belligeræq; acies Rhodopeis agmine longo
Effulgent in equis vestitæ murice & auro,
Et peditum latè cunei, turmæq; frequentes
Et populi plausus, ac omina læta sequuntur.
Ipse tibi vitreo sinuosi gurgitis amne
Herbiferos colles, & pinguia culta pererrans
Russiadum latè fluuius regnator aquarum
Sannus, & vndosis applaudunt Naiades antris,
Et Dryadum chorus, ac agiles per prata Napeæ,
Et formosa iugis exultat Oreas in altis.
Ergo age semidei soboles Herois in altos
Fer gressum muros, quà Jaroslauia moles
Turrigeras pandens cælo se attollit aperto,
Magnorum domus Heroum, clariq; Penates.
Hîc tibi muneribus Diuûm desponsa benignis
Te manet Ostrogiæ claro sata principe virgo
Magnanimûm genus Heroum Catharina venusto
Ore nitens, tibi se cultu prædiuite compsit,
Cæsariémq; tibi per eburnea colla fluentem
Diffudit, per colla quibus candentia cedunt

Ger-

Germina Sidonio collectæ in littore baccæ
Sythoniæq; niues, & rosida lilia prati,
Electri fulgore nitens coma nubilat aurum,
Marmoreæq; manus vincunt candore ligustra.
Aspice sydereis certantia lumina flammis,
Non sic in fuluo radiat carbunculus auro.
Aspice virgineos vultus, ac æmula vernis
Ora rosis, mistóq; genas candore rubentes,
Atq; corallinos vincentia labra colores.
Talis ab Eois vbi mane cubilibus exit
Pandit purpureos rutilans aurora colores:
Aut vbi perfusus pelago Cythereius ignis
Laxauit roseis gemmantia lora quadrigis.
O te felicem cui talia munere Diuûm
Gaudia contingunt, cuius felicia vota
Ipse secundauit iusto DEus æquus amore.
Verùm dignus eras tam claro munere Diuûm
Et cui tam dextræ fauit clementia sortis
Seu generis decora alta tui, notissima mundo
Nomina, & illustres atauos seu dicere laudes
Virtutésq; tuas libeat, præclaráq; facta,
Iamq; immensa meæ pandit sese orbita Musæ,
Et latum ostentat Clio pulcherrima callem.

Sed

Sed mihi si totos Helicon simul influat amnes
Omnis & Orpheï contingat gloria plectri,
Non ego te digno sperarim attollere cantu
Belligeri stirps Herois, qui summus in armis
Lechiacæ gentis ductor, tot fortibus auxit
Hanc patriam latè, collustrauitq; trophæis;
Vt quamcunq; oculis circum lustraueris oram
Factorum illius decora immortalia cernas.
Nam siue Arctoos Helices glacialis ad axes
Lumina conuertas, Ryphæis inclyta regnis
Virtutis monimenta suæ, tot diruta cernes
Mœnia, tot validas vrbes, arcésq; subactas,
Et latè hostilis congestos stragis aceruos,
Infamíq; procul pulsum formidine Moschum
Vsq; ad torpentes glacialis Tethyos vndas,
Atq; suo ductu Regis iuga ferre coactum
Magnanimi, quem iam partus virtutibus æther
Sustinet, & merito virtus stephanomate cingit
Heroum cœtus inter manésq; piorum.
Illum etiam Suecus, Liuóq; agnouit in armis
Inuictum, tot fusæ acies, tot funditus arces,
Æquatæq; solo disiectis mœnibus vrbes,
Captiuiq; duces, & bellica signa sacratis

 Testan-

Testantur suspensa tholis, Mauortia domi:
Quáq; dies medius patet, & quà Balthica latè
Fluctibus occiduis se porrigit Amphitrite,
Consilij Martisq; sui vestigia clarent.
Seu quis ad Eoos conuertat lumina tractus,
Hippophagos Nomadas gelida Mæotide septos
Perdomuit, toties fudit, victórq; rapacem
Reppulit à patrijs grassantem finibus hostem
Inclytus armorum ductor, quo sospite nunquam
Podolios impunè Scythas equitasse per agros
Vidimus, aut Thracē per Dacica regna superbos
Armorum sonitus admotáq; bella minantem.
Quid Dacū edomitū? quid Transyluanica regna,
Multaníq, iugum memorem, partósq; triumphos
Hostibus è cunctis quicunq; lacessere ferro
Hanc patriam voluêre suo, qua prospera cunq;
Signa tulit, quemcunq; acies contorsit in hostem
Armipotens, quocunq; solo tentoria fixit,
Illius iustis semper DEus adfuit armis,
Successúsq; dedit lætos, & fortia Magni (nullo
Castra Ducis, modò cæde rubens, modò sanguine
Sparsa sequebatur nitidis Victoria pennis,
Et decor, & læto reuirescens gloria vultu:

Illius

Illius excubijs medio velut æquore tuta
Incubat Halcyone pullis. ita patria dulcis
Bellorum in medio circúmq; strepentibus armis
Tuta fuit nullis vnquam fœdata procellis:
Non Scythicus Boreas, non horridus obfuit Eurus,
Non tristes nostris immisit floribus Austros.
Nec solùm dubijs patriæ ceu Sydus amicum
Affulsit rebus, creperiq; pericula Martis
Depulit, & motos extinxit sæpè tumultus,
Quantus io quantúsq; domi cùm bella quierunt,
Lætáq; pacatis fulserunt otia rebus,
Quantùm consilio pollens linguaq; disertâ
Nestoreum placido fudit de pectore nectar (qui
Haud quaquam mortale sonans? quàm iuris & æ-
Quàm fidus legum, libertatisq; patronus?
Quot grauiter sanctéq; domi consulta reliquit,
Testantur leges quarum non futilis author
Extitit. ille etiam patriæ memorabile pignus
Palladium legum, libertatisq; sacrauit
Præclarum Regni puteal, sanctúmq; Tribunal.
Publicus assertor Themidos, Suadæq; medulla,
Musarúmq; decus, quas ille & nube sub ipsa
Armorum & pace excoluit non deside cura.

Nil veris affingo bonis, quid singula fando
Persequar? Iönios citiùs numerauero fluctus
Cùm fera nimbosa tumuit sub Pleiade Tethys.
Fluctibus hybernis & Nerea plangit Orion:
Aut quot in illustri scintillant sydera cælo
Dum plenos Hecate vultus expandit Olympo.
Quid veterũ decora Heroum, memorandaq; gesta?
Quid bellacis aui laudes, qui Lechica ductor
Arma gubernauit sacri pars magna Senatus
Exiguis stringam numeris, properantéq; Musa?
Nam tibi non solum genitor, quem Marte, togáq;
Nostra parem vidit priscis Heroibus ætas
Dux erat armorũ, sed auus quoq; Martis habenas
Rexit, & arctoo bellorum Ductor in orbe
Inclytus, insignes Ryphæo ex hoste triumphos
Rettulit, vnde tibi fatorum munere raro
Contigit, vt fieres (generis quæ gloria maior?)
Filius atq; nepos Ductorum bellipotentum,
Inclyta quos virtus, & Martis adorea claros
Fecit, & æternæ decorauit nomine famæ.
Quid si Tarnouiæ libeat nunc dicere gentis
Insignes titulos, & auitæ pignora laudis,
Maternum genus unde tibi, proauúsq; Polonæ

Supremus

Supremus Dux militiæ, princepsq; Senatus?
Deficiam tanto penitus sub pondere rerum
Et frustra Icariis contendam in nubila pennis.
Illius æternæ monumenta perennia famæ
Non modo Ryphæis prærupta in collibus arces
In planum effusæ, disiectisq; oppida muris
Moschorúmq; acies cæsæ, testantur, & atrox
Victus sæpe Getes, Obertiníq; fluenta
Sanguine Dacorum multo & manantia tabo
Insignita diu nostris in secula fastis.
Sed procul & Libyæ Maurorum cæde cruenta
Littora, & occiduis ambustus solibus Atlas.
Verùm hunc & patrij quondam per carmina vates
Et Regni annales æuo cecinere priori,
Æternúmq; sonat viuacis buccina famæ
Herculeas vltra Gades, Calpénq; remotam.
Sed tu non sola maiorum laude tumescens
Fumosos iactas titulos inglorius hæres,
Pulchrius esse putas propria virtute nitere,
Et cumulare tuis maiorum nomina factis.
Te sacro à teneris aluerunt nectare Musæ,
Et cum lacte suos irrorauere liquores,
Ipse suas artes, sua munera lætus Apollo

Indulsit,

Indulsit, nudúmq; amota Gorgone pectus
Exhibuit Pallas, propriósq; afflauit honores:
Hæc te Socraticos, & quos Academia quondam
Stoáq; Cecropijs monitus de fontibus hausit
Erudijt, cæliq; vias, elementáq; mundi,
Æternásq, dedit naturæ noscere leges,
Et numeros, rerúmq; modos Megarensis alumni,
Et quæcunq; latent studiorum in cyclade sancta
Palladio peplo turbæ velata prophanæ.
Hæc eadem Graios, Romanorúmq; triumphos
Monstrauit tenero, seniúmq; retexuit æui.
Tum decus eloquij mira dulcedine manans
Inseruit linguaq; dedit pollere diserta.
Mox tibi florentes prima lanugine malas
Ærata cinxit galea, longéq; remotis
Pectora delicijs rigidis circumdedit armis.
Hæ tibi sint artes magnæq; exordia laudis
Dixit, in hoc acuat se puluere viuida virtus
Ad veterum decus Heroum, magnósq; paratus
Macte animo iuuenis, te magna parentis imago
Excitet, ad duros pulchra pro laude labores,
Æternúmq; decus, viridem tibi gloria palmam
Spondet, & æternos præsto largitur honores.

En

En te bella vocant, sæuiq; pericula Martis:
Cinge latus ferro, teretem cape feruidus hastam
Et bellacis equi feriens calcaribus armos,
I patriæ laturus opem, signa infer in hostem
Ocyus, ipse in te patrium reuirescere Martem
Barbarus agnoscat framea nutritus & arcu.
Ecce vocat cupidis te læta Podolia votis,
Russigenæq; vrbes, Dnepriq; è gurgite Triton
Ad tua iam lætos attollit classica plausus,
Et populi mulcent hilares noua gaudia mentes.
I felix patrijsq; nouum decus adde trophæis.
Martius hic tibi campus adest, hæc area laudis
Panditur, hoc virtus Heroum tramite duro
Tendit ad optatos famæ immortalis honores.
Ergo vbi bellorum toties flagrante tumultu
Pro patria duris adeundo pericula rebus
Inclyta duxisses sub fortibus agmina signis
Bellatorum equitum nimbos, turmásq; pedestres
Sumptibus ipse tuis patriæ pro finibus oræ.
Cúmq; tui pulchrum specimen iam læta videret
Martis, & insignes peperit quas bellica virtus
Primitias decoris deterso puluere belli,
Exutúmq; sago Regni ad sublime Tribunal

Inq;

Inq; illustre forum charum pia duxit alumnum,
Atq; hic officio functurum iudicis æqui
Tradidit Astrææ comiti, quæ pectus amore
Iustitiæ flagrans æquato iura bilance
Tractare erudijt, iustóq; examine causas
Pensantem recti patrias libramine leges.
Hinc aulam atq; tui penetrasti limina Regis
Splendidus & latè insigni fulgens comitatu
Splendidior longè meritis & fortibus actis
Dignas primitias, partæq; ingentia laudis
Argumenta ferens famæ sacrata perenni.
Ipse tuis Rex auspicijs felicibus, atq;
Indolis eximiæ decori, cæptísq; benignus
Pectore te grato, meritóq; excepit honore,
Atq; animum patriæ subijt virtutis imago.
Mox publicos regni cœtus legatus adisti,
Municipum votis vbi sancto more parentum
Concilium summis regni de rebus habetur,
Consultátq; omnis cum Nobilitate Senatus:
Hic animi vigor, & sollers in rebus agendis
Dexteritas, & cana tuæ prudentia mentis
Ætate in viridi, primóq; in flore iuuentæ
Fulsit vt illustri quodam spectata theatro:

Cùmq;

Cumq; domi armorum ritus, & munia pacis
Et patrias leges iam te pernosse videret,
Tum demum externas gentes, peregrináq; regna,
Atq; alio longè populos sub sole iacentes,
Et mores hominum multorum iussit & urbes
Cernere te varias, comitante fideliùs ipsa
Quàm comitata fuit cursus errantis Vlyssis
Mæonijs celebres fidibus, grandíq; cothurno.
Inde domum sospes multa cum laude reuertens
Non tua triuisti sub inerti tempora luxu
Deditus illecebris, nec desidis otia vitæ
Mollia sectatus; sed seu feralis Enyo
Infremuit bello, seu pax affulsit amæna,
Te castra intrepidum bello, te curia pace
Vidit consilio patres æquare verendos
Maturis virides superantem laudibus annos.
Hinc vt magnanimi sequeris vestigia patris,
Sic te Rex meritis inuictus honoribus ornat,
Atq; magistratus summos, & munera confert
Delectos inter proceres regníq; Senatum.
Verùm hæc Dijs cordi fuerint, qui numine dextro
Votáq;, successusq; tuos, & facta gubernent.

Nunc age flauentes hederâ subnexa capillos
Dic Erato iucunda melos, Hymenæia prome
Jubila, dum festos thalamis ineuntibus ignes
Ecce quatit vultu ridens Erycina sereno,
Et iucundus Hymen vocat ad noua gaudia spōsum.
Hymen ô Hymenæe Hymen Hymenæe canamus.
Jam dudum in cælo Veneris fax aurea, pulcher
Hesperus effulsit, pérq; alta palatia latè
Accensæ micuêre faces, fulgore corusco
Auratas iaciente comas, quid gaudia differs?
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Iam nox alta silet, iam prono Cynthia vultu,
Altáq; sopito conniuent sydera mundo, (phus
Jam choreæ cessant: iam pronuba, iam paranym-
Ad thalami auratis iuueni penetralia velis
Formosam ducunt sponsam, quid gaudia differs?
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Hespere te iuuenis votis ardentibus optans
Tædia pertæsus remorantis longa diei
Ingemuit tardum cælo decedere solem.
Non illum aut hilares oblectauere choreæ,
Dulcis & harmonico resonans modulatio cantu
Mellifluâ cupidam flexit dulcedine mentem,

Non

Non Bromij latices, non dulci sermo lepôre:
Ille sed in chara defixus virgine vultus
Pectore flexanimos iam tunc meditatus amores
Anxia sollicito ducens suspiria corde
Pectore te toto, te tota mente cupiuit.
Hymen, ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Pallidulis quid virgo genis confessa pauorem
Mæstula demittens pudibundo lumina vultu
Nescio quid tecum tacito sub corde volutas?
Pone metum nihil hic animo tibi triste recurset.
En præstans animi iuuenis florente iuuenta
Sponsus adest, tibi cælicolæ quem numine fausto
In sacra legitimo iunxerunt fædera ritu.
Ille tui dulci mentem deuinctus amore
Te cupit, & pulchris defixus vultibus hæret
Te solam exoptans, tibi soli deditus vni,
Omnes vt tecum feliciter exigat annos,
Atq; illum pulchra facies tu prole parentem.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Sicut in apricis generosæ fertilis vuæ
Collibus adiunctus frondentem palmes ad vlmum,
Agricolæ studiosi operâ, cultúq; frequenti,
Nectareos profert fœcunda vite racemos:

Sic

Sic tu illi dulces solatia mutua natos,
Et iucunda feres numerosæ gaudia prolis.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
O tibi tum quali mentem rapientia flamma
Gaudia mulcebunt totos dulcedine sensus,
Cùm Zamosciades, spes, & noua gloria patris,
Spes generis tanti, spatiosâ paruulus aulâ
Ludet, & arridens teneras tibi blandulus vlnas
Tendet, in amplexus & in oscula dulcia currens,
Blanditusq; patri formoso bellulus ore,
Mille voluptates, & gaudia mille refundet.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Illi tu, aurato pictas subtegmine cunas
Et Tyrio sternens paruum studiosa cubile
Murice, blandicias dices, & dulce iocanti
Næniola mitem suadebis inire soporem
Fasciola teneros innexo molliter artus.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Viuite felices, Deus hæc connubia faustis
Prosperet auguriis, cui vincla iugalia curæ.
Annuat ipse DEus, videatis, vt omine læto,
Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.